

C179 – OND18

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

13 maart 2008

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING, WETENSCHAP EN INNOVATIE

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over ondersteuning van Nederlandstalig onderwijs in het buitenland	1
Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de informatie aangeboden op de startdagen in verband met het flankerend onderwijsbeleid	3
Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de school als strijdtoneel voor (v)echtscheidingen	4
Vraag om uitleg van de heer Piet De Bruyn tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de educatieve portaalsite voor het onderwijs	7

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck

Vraag om uitleg van de heer Werner Marginet tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over ondersteuning van Nederlandstalig onderwijs in het buitenland

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, mijnheer de minister u hebt de mond vol van de toenemende internationalisering. Die internationalisering kent verscheidene facetten. Eén daarvan is het groeiende aantal expats. De Nederlandse overheid voorziet in Nederlandstalig onderwijs voor de kinderen van de in het buitenland levende en meestal ook werkende Nederlandse gezinnen.

In kleinere hoofdsteden, zoals in Praag, staat de school probleemloos open voor Vlaamse kinderen en zelfs voor Vlaamse leerkrachten van wie de diploma's hoog aangeschreven staan. In andere steden, zoals in Londen, heeft het Nederlands onderwijs capaciteitsproblemen. Dan ontstaan er wachtlijsten, met voorrang voor Nederlandse kinderen, en eventueel een inschrijvingsstop voor Vlaamse kinderen. Dit is uiteraard zeer jammer. Momenteel lopen wereldwijd 700 Vlaamse kinderen school in een school van de Stichting Nederlands Onderwijs in het Buitenland (NOB).

De Stichting NOB die voor het ministerie deze opdracht vervult, beheert wereldwijd een 30-tal eigen scholen, een 200-tal Nederlandse taal- en cultuurscholen, alsook afstandsonderwijs met de bedoeling de kinderen van expats vlot te laten aansluiten bij hun terugkeer in Nederland.

De Stichting NOB bestaat al 26 jaar. Aanvankelijk werd er gedacht aan een samenwerking met Vlaanderen onder andere via de Nederlandse Taalunie en Vlamingen in de Wereld. De Vlaamse overheid heeft hiertoe nooit enig ondersteunend initiatief ontwikkeld.

Mijnheer de minister, overweegt u om contact op te nemen met uw Nederlandse collega om de situatie te bespreken? Bent u bereid om in een structurele ondersteuning – financiële of andere – te voorzien indien dit een oplossing kan bieden voor het probleem van de wachtlijsten? In geval van samenwerking, hoe ziet u het verenigen van de beide kerncurricula, namelijk de Vlaamse eindtermen en ontwikkelingsdoelen en het Nederlandse kerncurriculum? Als er geen samenwerking wordt gerealiseerd, werkt u dan een andere piste uit om de leerplichtige kinderen van expats onderwijs aan te bieden?

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de minister, mevrouw de voorzitter, geachte collega's, de heer Marginet heeft het vooral over onderwijs in het buitenland aan onze eigen mensen. Ik zou het even willen hebben over enkele mogelijkheden van ons onderwijs voor de mensen van de derde landen.

Elke minister heeft de mogelijkheid om ook buitenlands op te treden. De heer Marginet begint met te zeggen – een beetje brutaal – dat u de mond vol hebt van toenemende internationalisering. Ik zou graag enkele voorbeelden geven waarvan ik tegenstrijdige berichten krijg over de mogelijkheid tot financiering.

Er is het Nederlandstalig schooltje in het Congolese Kinshasa. Bij een bezoek van minister Anciaux bleek dat er geen enkele tegemoetkoming meer was. In de commissie heb ik gehoord dat er vroeger nog een detachering is geweest.

Een tweede voorbeeld is een leerstoel Nederlands aan de hogeschool in Belgrado voor een legendarische mevrouw: Jelica Novakovic, een echte Servische maar zeer vertrouwd met het Vlaamse cultuurleven. Ik heb indertijd voor haar een tussenkomst gedaan heb bij de minister van Cultuur voor contact met een niet-prioritair land. Ik spreek wel van de jaren van voor de oorlog, toen minister Martens nog minister van Cultuur was. Men zei toen dat de Balkanstaten geen prioritaire landen waren en dat we daar dus niets konden doen.

Een derde voorbeeld is Suriname. De Nederlandse overheid is daar bijzonder actief, wij veel minder behalve misschien via stedenbanden.

De scholenbanden smeken om internationale samenwerking. Onze hotelschool in Koksijde heeft een samenwerkingsproject met een school in Vietnam, maar ze kan daarvoor nergens terecht. Er zijn dringend internationale initiatieven nodig van onze minister van Onderwijs.

Mijnheer de minister, ik zou hierover graag uw mening horen.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Ik kan de heer Loones volledig steunen. Ik wil er nog iets aan toevoegen over de Nederlandse Taalunie, die projecten ondersteunt in Suriname en Indonesië. Er is ook een budget beschikbaar voor Zuid-Afrika.

Ik heb zelf de Nederlandstalige school in Kinshasa gekend. Ze werd ook ondersteund vanuit het departe-

ment Ontwikkelingssamenwerking. Bij mijn weten bestaat ze nog, maar ik weet niets over de bezetting op dit moment.

Ik kan ook wijzen op andere initiatieven rond leerstoelen waaraan er eventueel nog verdere ondersteuning van de Vlaamse gemeenschap kan worden gegeven. Ik denk aan de leerstoelen die opgericht zijn met de steun van de Orde van den Prince in verschillende landen, vooral in Europa.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte collega's, de heer Loones en mevrouw Van Kerrebroeck schuiven een ander thema naar voren dan de heer Marginet. Ik heb geen probleem om daar bij gelegenheid eens op in te gaan. Ik durf niet uit mijn hoofd te improviseren.

De heer Marginet heeft het eigenlijk over de ondersteuning van de blijvende kennis van het Nederlands van Vlamingen of Nederlanders die in het buitenland verblijven. U hebt het over de promotie van het Nederlands op wetenschappelijk vlak, op het vlak van taal en letteren en op het culturele vlak. U raakt een, ook voor mij, gevoelige snaar want ik denk dat we als Vlamingen onderschatten in welke mate er in de rest van de wereld mensen zijn die het Nederlands kennen en gebruiken. Daar sta je soms van te kijken.

Het is alleen zeer moeilijk om daarin een beleid te ontwikkelen. Stel dat we beginnen met een budget voor leerstoelen, dan moeten we ons in de plaats stellen van kwaliteitsbeoordelingen die men elders maakt in het hoger onderwijs in andere landen om te zeggen wat we van een goede kwaliteit vinden en wat niet. Als je een leerstoel of een onderzoeksopdracht financiert, dan moet je ervan uitgaan dat die aan bepaalde kwaliteitsstandaarden beantwoordt. Het is niet zo eenvoudig om vanuit een derde land te zeggen welke kwaliteitsstandaarden wij de moeite vinden om met financiële steun te erkennen.

Binnen de Nederlandse Taalunie is er ook al over van gedachten gewisseld. De Nederlandse Taalunie heeft eigenlijk hetzelfde probleem als Vlaanderen als individuele regio. Ook de Nederlandse Taalunie kan niet zo gemakkelijk een beleid ontwikkelen waarbij men systematisch leerstoelen gaat ontwikkelen. Dat is op het eerste gezicht natuurlijk een aantrekkelijke gedachte omdat we ook geruchten horen over leerstoelen die worden afgebouwd. Als het gebeurt, dan verontrust het ons en bedroeft het ons, maar het is niet zo eenvoudig om daar tegen op te treden.

Ik stel voor om uw vraag mee te nemen en een overzicht te laten maken van wat de Nederlandse Taalunie doet. Ik pleit er zeer sterk voor om het promoten van het Nederlands via de Nederlandse Taalunie te laten gebeuren.

Schooluitwisselingen ondersteunen we zeker vanuit Vlaanderen. Ik moet meteen toegeven dat we dat tot op heden niet zozeer gedaan hebben vanuit het oogpunt 'het Nederlands helpen ondersteunen'. Er waren een heleboel andere redenen. Ik kan ook hierover een overzicht laten maken.

De heer Jan Loones: Het was helemaal niet mijn bedoeling om het enkel over het aspect van de taal te hebben. Bij de hotelschool gaat het helemaal niet over het Nederlands maar over het uitwisselen van kookkunsten.

Minister Frank Vandenbroucke: Het thema dat de heer Marginet aankaart, is toch lichtjes anders.

De problematiek die de heer Marginet aanhaalt, is me zeker bekend. Uit alle delen van de wereld kwamen er al vragen van Vlaamse ouders om hen te helpen bij het geven van Nederlandse lessen aan hun kinderen.

Maar het is niet mogelijk om een vergelijking te maken met de situatie van Nederland, dat veel meer expats heeft. Vlaanderen heeft nog nooit ondersteuning gegeven aan de initiatieven van Vlaamse ouders die in het buitenland onderwijs willen geven aan hun kinderen, omdat we niet beschikken over de nodige middelen om aan al deze vragen te voldoen. Er is namelijk een grote verscheidenheid aan de behoeften van deze ouders. Ze verblijven in een verscheidenheid van landen, de kinderen zijn van verschillende leeftijden en hun kennisniveau van het Nederlands varieert. Een mogelijkheid die deze ouders wel kunnen aanwenden, is het gebruik maken van educatieve pakketten die via internet worden aangeboden.

Het is niet zo eenvoudig om het Nederlandse voorbeeld te volgen. Ik ben niet van plan om het beleid op dit vlak te wijzigen. Een onderhoud met mijn Nederlandse collega is dan ook niet onmiddellijk aan de orde.

Financiële ondersteuning geven aan al de initiatieven die er wereldwijd bestaan om Vlaamse kinderen Nederlandse les te geven zou een grote budgettaire impact hebben. Ik ben niet van plan om mijn beleid op dit vlak te wijzigen.

Ik ben ook niet van plan om op het vlak van samenwerking met Nederland initiatieven te nemen. En ik zal ook geen initiatieven nemen om leerplichtige kinderen van expats onderwijs aan te reiken.

Ik denk dat we als land een beetje te klein zijn in verhouding tot het aantal expats dat niet groot is en zeer versnipperd is, om een echt beleid te ontwikkelen.

De voorzitter: De heer Marginet heeft het woord.

De heer Werner Marginet: Ik dank de minister voor het antwoord. Ik schrik wel van de uitspraak dat Vlaanderen te klein is en dat de groep van Vlamingen in het

buitenland te klein en te verscheiden is. Ik heb een duidelijk njet op alle vragen gehoord. U zegt dat u het nut van het overleg met uw Nederlandse collega niet inziet omdat u sowieso geen financiële bijdrage wilt leveren of het beleid bijsturen. Het is teleurstellend. U zegt zelf dat u vanuit alle mogelijke landen geregeld vragen en opmerkingen van die mensen krijgt, maar ik heb de indruk dat ze u niet na aan het hart liggen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik heb niet gezegd dat dit geregeld gebeurt, maar wel dat er al vragen zijn binnengekomen.

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, u zegt dat de groep niet zo groot is. Weet u of alle kinderen van Vlamingen in het buitenland vragen om Nederlandstalig onderwijs te kunnen volgen? Ik kan me indenken dat een aantal mensen kiezen voor een Franstalige opleiding omdat dit veel beter is verspreid, maar wel voor Nederlandstalig onderwijs zouden kiezen als ze daartoe de kans zouden krijgen.

U zegt verder dat ze een beroep kunnen doen op digitale instrumenten of andere. Zijn de mensen die dat doen dezelfde mensen die u vragen om onderwijs in het Nederlands te krijgen? Of gaat het om andere mensen – bijvoorbeeld om mensen die hun kinderen school in een andere taal laten lopen maar toch willen dat hun kinderen een minimale kennis van het Nederlands verwerven?

Minister Frank Vandenbroucke: Ik weet niet wie het internet gebruikt om samen met de kinderen pakketten Nederlands te gebruiken. Ik wil toch zeggen dat ik intuïtief en prima facie tot het besluit kom dat niet veel Vlamingen zich op geconcentreerde wijze elders in de wereld bevinden en daardoor het verantwoord zou worden om voor hen schoolse initiatieven te nemen. Want dat zijn altijd bijzonder dure zaken. Ik beschouw dat dus niet als mijn topprioriteit.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Ik wil ook opmerken dat veel mensen die in het buitenland verblijven, hun kinderen naar de plaatselijke internationale scholen sturen.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Ik dank de minister voor zijn antwoord op deze niet vooraf ingediende deelvragen. Misschien zal ik daarop terugkomen als we het over ons internationaal onderwijsbeleid in het algemeen hebben.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Kathleen Helsen tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de informatie aangeboden op de startdagen in verband met het flankerend onderwijsbeleid

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, nog niet zo lang geleden hebben we het ontwerp van decreet over het flankerend onderwijsbeleid goedgekeurd. Het departement Onderwijs en Vorming organiseerde daarop, in samenwerking met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), startdagen. Op deze startdagen is onduidelijkheid gerezen over de uitvoering van het decreet. Ook voor mij is het allemaal niet duidelijk. Op de infodagen is gezegd dat er een koppeling moet worden gemaakt tussen kansarmoede en gelijke kansen enerzijds en de noties sociale en andere voordelen in het decreet anderzijds. In de tekst zelf staat dat niet zo expliciet, al staat daarover wel een verwijzing in de memorie van toelichting.

Klopt het dat die link moet worden gelegd? Ik denk alleszins dat het nooit de bedoeling is geweest om die sociale en andere voordelen alleen aan de bestrijding van kansarmoede en de bevordering van gelijke kansen te verbinden. We willen wel ruimte bieden voor andere initiatieven die het lokale niveau wil opstarten. De link wordt wel degelijk gemaakt met de projecten van het flankerend onderwijsbeleid.

Graag stel ik dan ook de volgende vragen aan de minister. Is mijn interpretatie van de koppeling tussen sociale en andere voordelen enerzijds en kansarmoede en gelijke kansen anderzijds correct? Heeft de Vlaamse Regering het geplande besluit over de sociale voordelen al genomen? Wordt daarin ook in de koppeling voorzien van de sociale en andere voordelen met het gelijkekansenbeleid?

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, collega's, het decreet van 30 november 2007 betreffende het flankerend onderwijsbeleid op lokaal niveau wil de lokale besturen meer autonomie geven om op eigen maat en binnen de contouren van het Vlaamse onderwijsbeleid een vernieuwend beleid uit te bouwen dat rekening houdt met de concrete behoeften van de lokale gemeenschap. De bepalingen inzake de sociale voordelen zijn zowel in het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997 als in de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving geschrapt en zo goed als ongewijzigd overgenomen in het decreet flankerend onderwijsbeleid waar het veel beter thuishoort.

Omdat de regelgeving over de sociale voordelen veel gemeenten belemmerde om bepaalde initiatieven te nemen, is de mogelijkheid gecreëerd dat gemeenten naast sociale voordelen ook andere voordelen kunnen toekennen. Dat moet gemeenten in staat stellen een volwaardig onderwijsbeleid te voeren.

U vraagt zich af of uw interpretatie van de koppeling van sociale en andere voordelen enerzijds en kansarmoede en gelijke kansen anderzijds correct is. In de hoofdstukken ‘Flankerend onderwijsbeleid betreffende centrumsteden’, ‘Flankerend onderwijsbeleid: projecten in andere gemeenten’ en ‘Flankerend onderwijsbeleid in Brussel’ wordt een uitdrukkelijke koppeling gemaakt met gelijke kansen en kansarmoede. Maar dat is niet het geval voor het hoofdstuk ‘Sociale en andere voordelen’. Het systeem van verplichte (financiële) tussenkomsten door de gemeente voor de andere scholen op het grondgebied dateert reeds van voor het Schoolpact en is ingevoerd om oneerlijke concurrentie tegen te gaan.

De sociale voordelen zijn beperkt tot de limitatieve lijst die in artikel 6 van het betrokken decreet is opgenomen en is identiek aan deze die voordien in het decreet Basisonderwijs was opgenomen. Ook in het decreet Basisonderwijs is er geen koppeling met gelijke kansen en kansarmoede. De regel is daar dat een gemeente die voor het eigen onderwijs tussenkomt voor sociale voordelen, verplicht is een vergelijkbare inspanning te leveren voor de andere schoolbesturen die op haar grondgebied onderwijs inrichten en de toepassing van het sociale voordeel vragen. De gemeente mag daarbij niet discrimineren tussen de leerlingen van de eigen scholen en de leerlingen van de scholen van de andere netten gelegen op haar grondgebied.

Wat de andere voordelen betreft, kunnen gemeenten op vrijwillige basis initiatieven die ze voor de eigen scholen nemen, uitbreiden naar de scholen van de andere netten. Ze kunnen hiervoor criteria hanteren. Als een lokaal bestuur, uiteraard steeds in de context van het flankerend onderwijsbeleid, beslist om een ander voordeel toe te kennen aan een school van een ander schoolbestuur dan moet dit voor alle scholen die erom verzoeken – weliswaar van hetzelfde onderwijsniveau of hetzelfde soort onderwijs – op haar grondgebied op vergelijkbare basis gebeuren. Ook hier maakt het decreet geen letterlijke koppeling met kansarmoede en gelijke onderwijskansen. Uiteraard kan een lokaal bestuur deze koppeling wel maken, als het lokaal bestuur ervoor kiest om van gelijke onderwijskansen het speerpunt van zijn beleid te maken. Dat laatste is iets wat ik – en samen met mij de VVSG – uiteraard ten zeerste aanmoedigt.

U vraagt of de Vlaamse Regering het geplande besluit over de sociale voordelen al heeft genomen? Er is nog geen uitvoeringsbesluit in verband met sociale voordelen genomen. In afwachting is, zoals decretaal voorzien,

het besluit van 24 juli 1991 houdende bepaling van de begrippen gezondheidstoezicht en sociale voordelen bedoeld in artikel 33 van de wet van 29 mei 1959 nog steeds van toepassing. Momenteel volstaat dat.

De voorzitter: Mevrouw Helsen heeft het woord.

Mevrouw Kathleen Helsen: Ik dank u voor de verduidelijking. Het is duidelijk wat we hier hebben goedgekeurd. Toch stellen we vast dat de informatie die op de startdagen is gegeven, onduidelijk is. Op de startdag zijn de voordelen helemaal gelinkt aan gelijke kansen en kansarmoede. U zegt evenwel dat er geen directe link is, en ook ik dacht dat. Juiste informatie is nodig, want de mensen mogen niet denken dat hun mogelijkheden worden beperkt terwijl het precies de bedoeling is om het omgekeerde te bewerkstelligen.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik sta verbaasd over wat u zegt.

Mevrouw Kathleen Helsen: Verschillende mensen spreken me daarover aan.

Minister Frank Vandenbroucke: Vertellen mensen van de VVSG dat?

Mevrouw Kathleen Helsen: Het is aan bod gekomen op de startdag die de VVSG in samenwerking met het departement heeft georganiseerd.

Minister Frank Vandenbroucke: Het verbaast me. Het kan natuurlijk dat de mensen slecht hebben geluisterd. Ik zal het laten nakijken, want er is alleszins duidelijkheid nodig.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Stern Demeulenaere tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de school als strijdtoneel voor (v)chtscheidingen

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, echtscheidingen zijn, jammer genoeg, schering en inslag in onze huidige maatschappij en scheiden doet lijden. Ik heb in het verleden daarover al een vraag gesteld (zie *Hand.* VI. Parl. 2006-07, nr. C136), en ik vrees dat ik daar in de

toekomst nog op zal moeten terugkomen. Ook de scholen moeten hiermee omgaan. Niet enkel moeten zij kinderen opvangen en ondersteunen die te maken krijgen met de breuk tussen hun ouders, ook hebben zij te maken met de ouders die hun kind willen zien.

Zo moeten gealarmeerde leerkrachten de uitgang van de school bewaken als de bel gaat omdat een vader of moeder een bepaald kind niet mag ophalen. Directies en leerkrachten krijgen ook steeds meer te maken met ouders die vragen om tijdens de speeltijd hun kind te mogen zien omdat dit door de ex-partner wordt geweigerd. In sommige gevallen staat de directie dit toe als zij dat wenselijk acht en als de andere ouder daarmee instemt. In enkele extreme gevallen loopt dit wel eens uit de hand. Zo was er in het begin van dit jaar nog een schietincident in een basisschool in Berlaar.

Echtscheidingen zorgen voor steeds meer specifieke situaties en vragen op de scholen. Hoe de school – directie en leerkrachten – moet reageren, is niet vastgelegd. Het probleem is vooral de schemerzone tussen het moment dat ouders beslissen uit elkaar te gaan en het moment dat de scheiding wordt uitgesproken. Eenmaal het vonnis is uitgesproken, is er een wettelijke regeling. Tevens is er een omzendbrief voor scholen van het departement Onderwijs en Vorming over de informatieplicht na een echtscheiding. In de omzendbrief staat dat scholen beide ouders moeten informeren over de schoolresultaten, over de data van het oudercontact enzovoort. Maar het is vooral de eerste, erg emotioneel geladen periode, die moeilijk ligt.

Ouders, leerkrachten en directies kloppen dikwijls aan bij het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding) voor advies in dergelijke moeilijke situaties. Echter, ook het CLB kan niet veel verrichten. Hun advies aan de scholen bestaat erin vooral niet te vergeten dat ex-partners allebei ouder blijven van hun kind en dus dezelfde rechten hebben, behalve als een van hen uit de ouderlijke macht is ontzet. Het is en blijft dus een heel moeilijke situatie, en de toekomst belooft weinig beterschap. Directies vragen dan ook richtlijnen van de overheid waaraan zij zich in dergelijke situaties moeten houden.

Graag vernam ik dan ook van de minister of hij reeds contact heeft opgenomen met de betrokken partijen – directies en CLB's – zodat zij duidelijk kunnen maken wat hun inzichten zijn. Zijn er al initiatieven genomen om de scholen – directies en leerkrachten – te ondersteunen bij dergelijke moeilijke situaties? Zo ja, welke? Zo nee, waarom niet? Wordt daaraan gewerkt? Ik denk immers dat het er in de toekomst niet op zal verbeteren.

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: Mijnheer de minister, ik heb een detailvraag bij de omzendbrief. Daarin staat heel

duidelijk dat scholen beide ouders moeten informeren. Moeten ze dit automatisch doen of mogen ze daarmee wachten tot een van de ouders het vraagt?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Mevrouw Demeulenaere heeft het vooral over de eerste, emotionele periode, maar er kan ook een schemerzone zijn omdat noch de school noch het CLB soms tijdig op de hoogte zijn van de moeilijkheden. Op dat vlak kunnen er tekorten zijn.

Wat betreft de omzendbrief zal ik de minister het antwoord laten geven. Volgens mij moeten de scholen het sowieso doen. We zullen zien of mijn antwoord conform is aan dat van de minister.

De voorzitter: Minister Vandembroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandembroucke: Mevrouw Demeulenaere, ik heb een persoonlijk gesprek gehad met de directrice van de school in Berlaar, waar dat schietincident heeft plaatsgevonden. Dat is een zeer aangrijpend verhaal. Die directrice is een zeer sterke vrouw en een sterke directrice in een goede school. Het was een vreselijk incident en ze hebben naar aanleiding daarvan de vraag gesteld hoe ze konden weten hoe ze daarmee moesten omgaan. Het ging inderdaad om een vechtscheiding. Ik heb aan de directrice toegezegd dat ik navraag zou doen bij de onderwijskoepels om te horen wat ze zelf als problemen zien en wat hun verzuchtingen zijn. Op basis daarvan wil ik nagaan of we vanuit het beleid bijkomende initiatieven moeten nemen met betrekking tot de omgang van scholen met ouders in scheiding, vechtscheidingen enzovoort. Mijn administratie gaat dat opnemen. Voor het incident in Berlaar had ik daar nooit eerder vragen over gekregen. Dat was nieuw, maar van de eerste keer wel zeer dramatisch.

Er zijn al enkele initiatieven genomen. Er zijn immers heel wat leerlingen die al te maken hebben gehad met een scheiding of die in een gezin wonen dat niet heel typisch is. Zo is er de omzendbrief NO/2005/01 'Ouderlijk gezag in onderwijsaangelegenheden' van 14 april 2005. Mevrouw de voorzitter, ik moet een beetje voorzichtig zijn in mijn antwoord omdat ik die omzendbrief niet uit mijn hoofd ken. Ik denk inderdaad ook dat scholen verplicht zijn om de informatie aan de ouders te geven. Het kan natuurlijk voorvallen dat een school op een bepaald ogenblik nog niet op de hoogte is van een situatie van scheiding. Mensen lopen daar niet altijd mee te koop. Er is ook de ingewikkelde problematiek van privacy waar ik straks nog op terugkom. Als scholen het weten, zijn ze gehouden aan de toepassing van de omzendbrief.

Daarnaast maakte Klasse een 'Eerste Lijn' voor leerkrachten over echtscheiding en nieuwe gezinnen. In deze 'Eerste Lijn' vinden leerkrachten tips over hoe ze

hier best mee omgaan. Er wordt ook aandacht besteed aan de verschillende systemen van gedeeld ouderschap en er wordt ingegaan op problemen met bezoek of omgangsrecht, en hoe men daar als school best op reageert. Er is tevens een OBPWO-onderzoek (onderwijskundig beleids- en praktijkgericht wetenschappelijk onderzoek) gebeurd in 2001 op vraag van ons departement over nieuwe gezinsvormen en onderwijsparticipatie in Vlaanderen. Daarin heeft men zich onder andere gebogen over de vraag wat de eventuele effecten zijn van nieuwe gezinsvormen op de schoolloopbaan van kinderen. Het gaat dan om eenoudergezinnen, nieuw samengestelde gezinnen en gezinnen met co-ouderschap.

In 2001 is ook een brochure gemaakt over 'Leven in een eenoudergezin - Getuigenissen van ouders en kinderen', waarvan elke leerkracht in het basisonderwijs een gratis exemplaar kreeg.

Dan ga ik even in op de problematiek van privacy. Er is een brede werkgroep aan het werk om duidelijkheid te scheppen over de kwestie van beroeps- en ambtsgeheim binnen onderwijs. Mevrouw Helsen heeft dat hier al eens ter sprake gebracht. Er waren verschillende aanleidingen om daar toch wat grondiger over na te denken. Hoe zit het met beroeps- en ambtsgeheim voor de interne leerlingenbegeleiding op school? Hoe verloopt samenwerking met externe hulpverleners of begeleiders? Hoe zit het met gedeeld beroepsgeheim en informatie-uitwisseling? Het is belangrijk dat deze nota er komt omdat die ook in het kader van de echtscheidingsproblematiek interessant kan zijn wanneer scholen informatie willen uitwisselen met hun CLB en/of andere hulpverleners of actoren.

Er zijn nog geen initiatieven genomen omtrent de zeer specifieke problemen betreffende het bezoekrecht. Tijdens het gesprek met de school en met het CLB uit Berlaar werd wel gevraagd naar mogelijke initiatieven om scholen en CLB te ondersteunen. Men gaf aan dat dit normaal gezien opgevangen kan worden binnen de reguliere werking van de zorgbegeleiding op school. Ik ben het daarmee eens. De school staat in voor de eerstelijnsfunctie en richt zich vooral op de begeleiding van de leerling. Ze onthoudt zich hierbij volgens mij best van bemiddeling tussen de ouders of van het proberen oplossen van problemen met het omgangs- of bezoekrecht. Dat is niet de taak van de school. De school kan niet instaan voor ouders die via de school hun kinderen proberen te zien. Dit werd ook opgenomen in de 'Eerste Lijn' van Klasse over deze thematiek. Het CLB vervult zijn draaischijffunctie naar de welzijnssector indien nodig en kan ouders bijvoorbeeld doorverwijzen naar diensten voor scheidingsbemiddeling. Een CLB is niet gespecialiseerd in het omgaan met de problematiek van scheiding. Men mag wel van een CLB verwachten dat die aan de hand van de sociale kaart zegt waar de gepaste instanties zijn en hoe men daar kan aankloppen.

Toch gaf men aan dat er nog wel een aantal ondersteunende initiatieven kunnen worden genomen naar scholen en CLB's. Ik heb het dan meer over dergelijke incidenten. Het is nuttig dat scholen over een soort stappenplan beschikken over wat te doen wanneer zich een ernstig incident voordoet zoals in Berlaar. Een soort draaiboek dus met richtlijnen bij een crisissituatie op school, zoals een geweldincident. Wanneer zich een dergelijk incident voordoet, is het voor de school immers niet altijd evident om kalm te blijven en goed te reageren, aangezien ze betrokken partij is. Een overzicht van de te ondernemen stappen kan dan helpen. In Antwerpen is men momenteel een dergelijk draaiboek voor crisissituaties aan het ontwikkelen. Ik heb mijn administratie de opdracht gegeven om dit op te volgen en te onderzoeken of een uitbreiding hiervan naar andere regio's nuttig kan zijn.

Vooraleer na te denken over andere mogelijke initiatieven, wil ik de navraag over deze problematiek bij de netten en koepels door mijn administratie afwachten.

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord. Ik kijk ook uit naar de resultaten van de navraag bij de koepels. Dat zal duidelijkheid brengen in een problematiek die steeds groter zal worden omdat het aantal echtscheidingen blijft stijgen. Het gaat van heel kleine tot heel grote problemen. Soms lijken problemen klein, maar ze kunnen uitgroeien. Ik ben blij met de navraag want dat is een start. Daarna kan worden nagegaan welke bijkomende stappen er moeten worden genomen.

De voorzitter: De heer Pieters heeft het woord.

De heer Leo Pieters: Mijnheer de minister, u zegt dat u niet op de hoogte bent van veel situaties. Het doet zich toch frequent voor en veel directies proberen zich uit de slag te trekken met de nodige zenuwachtigheid en perikelen. Ik heb een bijkomende vraag omdat ik er concreet mee te maken heb. Sommige ouders stellen een schooldirectie of het personeel aansprakelijk voor bepaalde handelingen die ze doen of niet doen in dergelijke situatie. Is juridisch advies aan scholen daarin terecht? Ze kunnen dat dan opnemen in het schoolreglement opdat ze juridisch in orde zouden zijn.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik begrijp uw vraag niet helemaal. We hebben bepaalde dingen in een omzendbrief gegoten die te maken hebben met rechten en plichten.

De voorzitter: Bedoelt u bij incidenten?

De heer Leo Pieters: Ik heb het inderdaad over incidenten. Een directeur kan dan aansprakelijk worden

gesteld waarbij er gerechtelijke stappen tegen hem worden genomen.

Minister Frank Vandenbroucke: Dat kan in een schoolreglement niet worden geregeld. Een schoolreglement staat daar niet boven qua hiërarchie.

De heer Leo Pieters: Maar wel ten opzichte van de ouders omdat ze het moeten ondertekenen. Ze moeten zich daaraan houden. Kan dat niet worden gebruikt om dergelijke situaties voor het schoolpersoneel een beetje in banen te leiden?

Minister Frank Vandenbroucke: Ik sluit dat niet uit. Er kunnen bijvoorbeeld dingen in het schoolreglement worden geschreven met betrekking tot omgangsrecht van ouders bij een scheiding. Maar eerlijk gezegd is dit niet eenvoudig.

De heer Leo Pieters: Daarom stel ik die vraag. Scholen winnen nu misschien individueel juridisch advies in. Als dit vanuit het ministerie kan komen, dan zou dat goed zijn.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: De uitspraak van de rechter moet primeren. Als een ouder geen omgangsrecht heeft, dan is dat de uitspraak van de rechter. Een schoolreglement kan daar niets aan veranderen. Een schoolreglement kan alleen de verhoudingen regelen binnen de school. Als er gerechtelijke uitspraken zijn, dan primeren die terecht op dat reglement.

De heer Leo Pieters: Er is een schemerzone zoals u stelt.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Ik heb het over een schemerzone wanneer een school niet op de hoogte is van de situatie.

De heer Leo Pieters: De school weet het misschien niet, maar kan wel aansprakelijk worden gesteld.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Daar moet een burgerlijke rechtbank dan over oordelen.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik zie niet in, buiten het regelen van praktische kwesties waarin ze discretionair kan optreden, wat een school zou kunnen wijzigen in de regelingen die zijn vastgelegd in wetten en gerechtelijke uitspraken.

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels: U stelt dat scholen automatisch de ouders op de hoogte moeten brengen. Veel ouders weten niet dat ze recht hebben op die bijkomende informatie. Kan niet in het schoolreglement komen dat ouders daarnaar kunnen vragen en dat scholen die informatie dan moeten doorgeven?

Minister Frank Vandenbroucke: Ja, maar u zult het met me eens zijn dat we scholen niet aan het handje

moeten houden over wat ze in het reglement zetten. Dat is interessant, maar ik ben echt niet van plan om daarover regelgeving op te stellen.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: De scholen hebben informatieplicht. Als de ouders niet op de hoogte worden gebracht, dan moeten ze de vraag stellen om geïnformeerd te worden. Ze moeten ook een adres opgeven, want vaak zijn er meerdere adressen.

Mevrouw An Michiels: Het gaat dan over het adres waar het kind woont.

De voorzitter: Mevrouw Morel heeft het woord.

Mevrouw Marie-Rose Morel: Zelfs bij co-ouderschap komt het kind ten laste bij een van beide ouders.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Dat heeft niets te maken met de informatieplicht.

Mevrouw Marie-Rose Morel: Welk adres geef je op?

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: In de omzendbrief van minister Van den Bossche staat dat beide ouders, welke uitspraak er ook is, recht hebben op informatie over de schoolvorderingen en prestaties van leerlingen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Piet De Bruyn tot de heer Frank Vandenbroucke, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Werk, Onderwijs en Vorming, over de educatieve portaalsite voor het onderwijs

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, mijnheer de minister, in de beleidsnota Onderwijs en Vorming 2004-2009 (*Parl. St.* VI. Parl. 2004-05, nr. 156/1) stelt u onder meer het aanbod van een educatieve portaalsite zoals www.klascement.net voort te willen ondersteunen, omdat transparantie en een verdere professionalisering op het vlak van vormgeving, standaardisering en classificatie van de leerinhouden nodig zijn. In de commissie liet u later ook weten, als antwoord op een vraag van de heer Gatz (zie *Hand.* VI. Parl. 2006-07, nr. C227), dat u eerst duidelijkheid wou hebben over de kosten en baten, de juridische aspecten, de kwaliteitscriteria en de technische en didactische noden. Die zorg deel ik. Ze is zeer terecht.

Ook zou u toetsen hoe allerlei doelgroepen en potentiële gebruikers, zoals de leraren, de ICT-coördinatoren

en de pedagogische begeleidingsdiensten, tegenover het idee van een educatieve portaalsite staan. U zou opdracht geven tot het verzamelen van een aantal adviezen en het uitvoeren van een haalbaarheidsstudie, waarvan het eindrapport na de zomervakantie van 2007 beschikbaar zou zijn.

Ondertussen heeft KlasCement niet stilgezeten. Het is uitgegroeid tot een netoverschrijdend initiatief, dat breed wordt gedragen door het onderwijsveld en daar ook veel steun geniet. Dat blijkt onder meer duidelijk uit het feit dat het netwerk een forse groei heeft gekend, van 8000 naar meer dan 35.000 geregistreerde leden. De sterkte van dit initiatief vloeit blijkbaar vooral voort uit het feit dat het spontaan van onderuit is kunnen groeien. De ter beschikking gestelde middelen en de financieringswijze volgen deze groei vooralsnog echter niet.

Mijnheer de minister, in het licht daarvan heb ik enkele concrete vragen voor u. Beschikt u ondertussen over het aangekondigde eindrapport waarin de verzamelde adviezen en de uitgevoerde haalbaarheidsstudie met betrekking tot de educatieve portaalsite KlasCement worden behandeld? Zo ja, wat is hiervan de teneur en hoe zult u gevolg geven aan dit rapport? Zo neen, waarom werd de geplande uiterste datum niet gehaald en is er ondertussen een nieuwe planning voor het vrijgeven of verschijnen van dat rapport? Bent u van plan om samen met de ervaren ploeg van de educatieve portaalsite KlasCement te onderzoeken wat de beste weg is om KlasCement uit te bouwen tot dé portaalsite van het leerplichtonderwijs? Of kiest u veeleer voor een eigen nieuwe portaalsite, desgevallend met een andere ploeg? In welke mate werd ondertussen overwogen om te bekijken of er eventueel samenwerking mogelijk is met andere initiatieven qua onderwijscommunicatie? Acht u het opportuun om de educatieve portaalsite KlasCement recurrent te financieren in plaats van met de huidige projectfinanciering? Zo ja, welke middelen wilt u daarvoor vrijmaken? Zo neen, bent u dan van plan de huidige projectfinanciering op te trekken?

De voorzitter: De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock: Mevrouw de voorzitter, ik heb in het verleden de minister een actuele vraag gesteld over dit onderwerp. Dat stond toen natuurlijk nog in zijn kinderschoenen. Nu is het uitgegroeid tot iets volwassens. Ik wil wijzen op de bezorgdheid, vooral bij schooldirecties en lerarenteams. Zij vinden dat de informatie die daarop staat vrij technisch is. Ze vragen zich af of ouders wel de nodige vaardigheden hebben om de juiste informatie te vergaren op die webstek.

Zijn de doorlichtingsverslagen eigenlijk al leesvriendelijker gemaakt, ten behoeve van het brede publiek? Ik had die vraag eigenlijk eergisteren moeten stellen aan het inspectieteam, maar ik moest vroeger weg.

Mevrouw Monica Van Kerrebroeck: Ik steun die laatste opmerking over de doorlichtingen ten volle.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mevrouw de voorzitter, geachte leden, ik heb in het najaar van 2006 inderdaad een opdracht aan de KULAK (KU Leuven Campus Kortrijk) gegund, onder het promotorschap van professor dr. Geraldine Clarebout, om een haalbaarheidsstudie te maken met betrekking tot de uitbouw van een educatieve portaalsite in Vlaanderen. De resultaten van deze studie werden volgens de voorziene deadlines opgeleverd. De doelstelling was de behoefte en het draagvlak van een portaalsite bij potentiële gebruikers en stakeholders na te gaan.

De studie omvat drie grote onderdelen. In een eerste onderdeel werden een aantal mogelijke modellen voor educatieve portaalsites beschreven. Daartoe werden diverse Vlaamse en buitenlandse portaalsites geanalyseerd. In de tweede fase van het project werden focusgroepen georganiseerd en werd een online vragenlijst ontwikkeld om na te gaan of leerkrachten en andere onderwijsactoren behoefte hebben aan een educatieve portaalsite, en te vragen wat ze van een goede portaalsite verwachten. In een derde fase werd deze vragenlijst elektronisch voorgelegd aan 508 leerkrachten en ICT-coördinatoren.

De belangrijkste resultaten kunnen we als volgt samenvatten. Het internet is nu al een belangrijke informatiebron, maar er is vraag naar een kwalitatief hoogstaande portaalsite, waarop de diverse informatie wordt verzameld en voorzien van een kwaliteitsgarantie. Ook bij begeleidingsdiensten en uitgevers is er, onder bepaalde voorwaarden, een draagvlak voor een dergelijke portaalsite. Qua functionaliteit is er vooral vraag naar de portaalsite als informatieportaal en minder als communicatieportaal. De interesse gaat vooral uit naar leermateriaal voor onmiddellijk klagegebruik, hoewel er ook vragen zijn naar de meer ruwe informatie, zoals bijvoorbeeld de toegang tot databanken van musea, media en beeldarchieven. Potentiële gebruikers zijn slechts matig bereid om zelf bijdragen te leveren. Toch zijn de verwachtingen hooggespannen. Zo wordt verwacht dat de site via één unieke toegangsweg leermiddelen aanreikt die meteen bruikbaar zijn, gratis, relevant voor de leerkracht, en voorzien van een adequaat kwaliteitslabel. Ik heb een kopie van het eindrapport van deze haalbaarheidsstudie laten bezorgen aan de commissiesecretaris, zodat de commissie er kennis van kan nemen.

Naast deze bevraging werd ook juridisch advies ingewonnen bij ICRI/Lawfort onder het promotorschap van professor dr. Jos Dumortier. Tevens werd een advies gevraagd aan de Entiteit Curriculum over mogelijke kwaliteitsstandaarden.

De coördinatie van de verschillende onderzoeken en adviezen met betrekking tot een educatieve portaalsite

wordt opgenomen door een begeleidende stuurgroep waarin verschillende vertegenwoordigers uit het departement Onderwijs en Vorming, het Agentschap voor Onderwijscommunicatie en mijn kabinet vertegenwoordigd zijn.

Uit de haalbaarheidsstudie blijkt een groot draagvlak voor een educatieve portaalsite. Dat wil niet zeggen dat daarmee alle mogelijke knelpunten zijn opgelost waardoor dergelijke site er op heel korte termijn kan komen. Bij de uitbouw van een portaalsite stellen zich heel wat problemen die zeker en vast nog niet allemaal zijn opgelost. Er moeten heel veel moeilijke keuzes van eerder technische aard worden genomen zoals standaarden en uitwisselbaarheid. Wanneer leerkrachten lesmateriaal van hoge kwaliteit verwachten op zo'n site, dan moet er een sluitende regeling zijn met betrekking tot de kwaliteitsbewaking van de inhoud en digitale leerobjecten. Er is ook nog het heel moeilijke en juridisch-technische luik inzake de auteursrechten. We moeten ook afwegen tot waar de opdracht van een overheid gaat inzake de uitbouw van een educatieve portaalsite, en welke rol de commerciële uitgeverijen en pedagogische begeleidingsdiensten daarin gaan spelen. Ten slotte moeten we ook keuzes maken over de mogelijke budgetten die de overheid wil investeren in een educatieve portaalsite, alsook de afweging maken ten aanzien van andere projecten in het onderwijs die momenteel misschien meer prioritair zijn.

Daarom onderzoek ik nog – op basis van voornoemde studie – hoe een educatieve portaalsite precies vorm kan krijgen. Ik heb daar echter nog geen definitieve beslissing over genomen en wil dat ook niet overhaast doen. Ik verwacht binnenkort een nota van de begeleidende stuurgroep met verschillende mogelijke scenario's voor de verdere uitbouw van een portaalsite. Ik zal op basis daarvan beslissen of ik deze legislatuur nog een initiatief neem of niet.

De eventuele samenwerking met andere initiatieven inzake onderwijscommunicatie is een van de elementen die daarbij overwogen wordt. Het spreekt voor zich dat de investeringen van de voorbije jaren in KlasCement niet tenietgedaan mogen worden. Ik heb integendeel het aantal toegekende netoverschrijdende detacheringen voor KlasCement jaarlijks verhoogd. De daarmee opgebouwde expertise zal zeker gevaloriseerd worden. Tot er een definitieve beslissing is genomen met betrekking tot de educatieve portaalsite zal de ondersteuning van KlasCement niet in het gedrang komen. Ik zal KlasCement projectmatig blijven financieren. Het zal werkingsmiddelen en een aantal netoverschrijdende detacheringen toegewezen krijgen om, zij het op beperkte schaal, de functie van educatieve portaalsite te vervullen.

De voorzitter: De heer De Bruyn heeft het woord.

De heer Piet De Bruyn: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw voorzichtig en wijs antwoord. De vragen over

wat de taak van de overheid is, welke vorm die moet aannemen, hoe ver die gaat en wat de juridische consequenties zijn, zijn heel belangrijk. Er is ook het element van de kwaliteitscontrole. Ik heb een aantal jaren in een educatieve uitgeverij gewerkt. Ik weet hoe moeilijk het is om als gevolg van allerlei aspecten een site op te zetten die omnivalent bruikbaar is. Ik heb begrip voor uw antwoord, maar voor KlasCement is het afhangen van een projectmatige financiering een beetje ongelukkig. Dat brengt een grotere mate van onzekerheid met zich mee. Ik heb er begrip voor dat u voldoende tijd neemt om te komen tot een wijs besluit. Ik wil wel vragen en benadrukken om daar niet meer tijd dan nodig voor uit te trekken.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
